

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12CoP/9/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713217382
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6713217382.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti o maloletú Z. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX G. Z. XXX, t. č. T. XX, XXX XX H., zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F., dieťa rodičov - matky W. K., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom G. Z. XXX, t. č. M. M. XX, XXX XX F. a otca D. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX R. - R. XXX, o návrhu navrhovateľky Y. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XX, XXX XX H., o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti nariadením predbežného opatrenia, na základe odvolania matky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 13P/28/2013-338 zo dňa 04. 12. 2013, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu z r u š u j e a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“) uznesením zo dňa 04. 12. 2013 podľa ustanovenia § 177 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) preniesol príslušnosť vo veci konať a rozhodovať na Okresný súd Bratislava II.

Okresný súd rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľka Y. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. XX, H. (ďalej len „stará matka“) sa návrhom na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 05. 09. 2013, podaným na Okresnom súde Bratislava II, domáhala zverenia maloletej Z. U., nar. XX. XX. XXXX (ďalej len „maloletá“) do jej osobnej starostlivosti. Okresný súd Bratislava II postúpil návrh okresnému súdu vzhľadom k tomu, že o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej bolo rozhodnuté rozsudkom v predchádzajúcom konaní vedenom pod sp. zn. 15P/3/2012. Okresný súd uznesením č. k. 13P/28/2013-331 zo dňa 14. 10. 2013 zveril predbežným opatrením maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Na základe výzvy okresného súdu zo dňa 21. 11. 2013 stará matka oznámila, že maloletá sa s ňou zdržiava na adrese T. XX, H.. Podľa názoru okresného súdu je v záujme maloletej, aby konanie o úprave rodičovských práv a povinností bolo vedené pred súdom v územnom obvode, ktorého sa maloletá nachádza na základe predbežného opatrenia.

Proti uvedenému uzneseniu podala matka maloletej (ďalej len „matka“) v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil. V odôvodnení odvolania uviedla, že má závažné zdravotné problémy, pričom postúpením veci Okresnému súdu Bratislava II sa jej „sťažuje a znemožňuje brániť svoje práva ako matke“. V tejto súvislosti uviedla, že jej osobná prítomnosť na jednotlivých pojednávaníach, na ktorých sa rozhoduje o právach a povinnostiach rodiča maloletého dieťaťa, je nevyhnutná pre spravodlivé a nestranné súdne konanie, ktoré má podstatný vplyv na ďalší život maloletej. Zdravotný stav a obmedzené finančné prostriedky jej znemožňujú zúčastňovať sa pojednávaní v Bratislave, nahliadať do súdneho spisu, ktorý sa bude nachádzať na Okresnom súde Bratislava II.

Kolíznym opatrovníkom vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím okresného súdu, nakoľko maloletá po zverení do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky predbežným

opatrením sa zdržuje v H., a teda je v záujme maloletej, aby konanie bolo vedené pred súdom v územnom obvode, ktorého sa maloletá nachádza podľa predbežného opatrenia.

Stará matka maloletej vo vyjadrení k odvolaniu matky súhlasila s uznesením okresného súdu, pretože maloletá býva spolu s ňou v H., na ul. T. XX, navštevuje F.Y. v H., preto je v záujme maloletej, aby boli ďalšie konania vedené na Okresnom súde Bratislava II a to v mieste jej súčasného bydliska.

Otec sa k odvolaniu matky nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h), i) O. s. p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie z nasledovných dôvodov :

Podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. c) O. s. p., namiesto všeobecného súdu odporcu je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého má maloletý na základe dohody rodičov alebo rozhodnutia súdu, prípadne iných rozhodujúcich skutočností svoje bydlisko, ak ide o vec starostlivosti o maloletých, konanie o osvojiteľnosti, o osvojenie alebo o povolenie uzavrieť manželstvo maloletému.

Z citovaného ustanovenia teda vyplýva, že v uvedených veciach týkajúcich sa maloletých, je na konanie miestne príslušný ten súd, v ktorého obvode má maloletý bydlisko. V zmysle tohto ustanovenia treba za bydlisko maloletého považovať miesto, kde sa trvalo zdržiava buď z vôle rodičov, alebo na náklade rozhodnutia súdu, prípadne na základe iných rozhodujúcich skutočností. Vo všetkých uvedených prípadoch však musí byť daný úmysel trvalo sa zdržovať na určitom mieste (v prípade bydliska založeného na vôli rodičov), prípadne sa musí jednať o také opatrenia, ktoré nemajú len dočasný, t. j. krátkodobý charakter.

Podľa § 177 ods. 2 O. s. p., ak sa zmenia okolnosti, podľa ktorých sa posudzuje príslušnosť, môže príslušný súd preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak je to v záujme maloletého. Ak tento súd nesúhlasí s prenesením príslušnosti, rozhodne jeho nadriadený súd.

Ako správne konštatoval okresný súd, pre založenie miestnej príslušnosti sú v zásade rozhodujúce okolnosti existujúce v čase začatia konania. Zákon výslovne ustanovuje, že ak bol súd v čase začatia konania príslušný konať, trvá jeho príslušnosť, i keď sa v jeho priebehu zmenili okolnosti rozhodujúce pre určenie príslušnosti. Vychádza sa pritom zo zásady perpetuatio fori (§ 11 ods. 1 O. s. p.). Len v niektorých špecifických prípadoch je táto procesná zásada prelomená a je daná možnosť postúpiť vec inému súdu. Tak je to aj v prípade ustanovenia § 177 ods. 2 O. s. p., kedy v situácii, ak sa zmenia okolnosti podľa ktorých sa posudzuje príslušnosť pre konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, môže príslušný súd, ak je to v záujme maloletého, preniesť svoju príslušnosť na iný súd.

Z obsahu spisu vyplýva, že okresný súd predbežným opatrením č. k. 13P/28/2013-331 zo dňa 14. 10. 2013 zveril maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Na základe nariadeného predbežného opatrenia maloletá býva so svojou starou matkou v H., T. ul. č. XX, pričom sa jedná o dočasný stav s poukazom na to, že základnými znakmi predbežného opatrenia, ktoré je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese, sú jeho dočasnosť a provizórnosť.

Za bydlisko maloletého dieťaťa v zmysle § 88 písm. c) O. s. p. nemožno považovať jeho pobyt založený opatrením dočasného charakteru, akým je napr. odovzdanie dieťaťa do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo jeho umiestnenie v zariadení kolektívnej starostlivosti, ak nie je spojené s jasne prejavým úmyslom rodičov neplniť rodičovské povinnosti (viď primerane judikát č. R 63/1970).

Podľa odvolacieho súdu bydlisko maloletého je miesto, kde sa zdržiava z vôle zákonných zástupcov, na základe rozhodnutia súdu alebo na základe iných rozhodujúcich skutočností, pričom vo všetkých prípadoch musí ísť o úmysel trvale sa tam zdržiavať. Z daného vyplýva, že miesto bydliska nemôže byť determinované opatrením, ktoré má len dočasný charakter (napr. predbežné opatrenie).

V súvislosti s odvolacími námietkami matky odvolací súd uvádza, že z hľadiska miestnej príslušnosti je právne irelevantná skutočnosť, že z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, resp. z nedostatku

finančných prostriedkov sa nemôže dostaviť na pojednávanie, pretože v prípade existencie takýchto okolností môže dôjsť k jej výsluchu pred dožiadaným súdom podľa ustanovenia § 39 O. s. p., resp. na základe jej odôvodnenej žiadosti so súhlasom zákonného sudcu, prípadne predsedu súdu, je možné zaslať súdny spis inému súdu za účelom nazretia do súdneho spisu (§ 196 vyhl. MS SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších právnych predpisov).

Odvolačí súd zistil, že v danom prípade neboli dané okolnosti, ktoré by objektívne odôvodňovali prenesenie príslušnosti z Okresného súdu Zvolen na Okresný súd Bratislava II, nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky t. č. vykazuje znaky (len) prechodného charakteru a to na základe nariadeného predbežného opatrenia.

Z uvedených dôvodov odvolačí súd odvolaním napadnuté uznesenie prvostupňového súdu s odkazom na ustanovenie § 221 ods. 1 písm. h), i) O. s. p. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O. s. p.), pretože okresný súd nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, pričom sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.